

SLOVO

Knižka najlepších literárnych
diel 7. ročníka 2021

STOPA,
ktorú zanechám...

SLOVO 2021

Publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

u. fond
na podporu
umenia

Milá čitateľka, milý čitateľ,

v rukách držíte už 7. knižný výber najlepších literárnych diel ocenených v literárnej súťaži SLOVO. Po dlhom období protipandemických opatrení prichádza spolu s touto knižkou i radosť z osobných stretnutí, a to aj s víťazkami a víťazmi literárnej súťaže SLOVO.

Kvalitu textov aj v tomto ročníku posudzovala odborná porota. Ako je zrejmé, nebola o ňu núdza. Čítanie súťažných príspevkov bolo aj pre nás vo vydavateľstve naozaj silným zážitkom. Zaujala nás nielen literárna kvalita, ale i vnútorná vyspelosť mladých autoriek a autorov, s akou uchopti niektoré témy. Preto sme privítali rozhodnutie poroty udeliť viac ocenení ako v minulých ročníkoch. Pretože vybrať to najlepšie naozaj nebolo jednoduché.

Povzbudiť chceme aj tých, ktorí sa do literárnej súťaže SLOVO zapojili, no ich texty sa do užšieho výberu nedostali. Dôležité je, že písanie im prináša radosť a každým napísaným dielom si zdokonaľujú svoje písateľské zručnosti. A to je to podstatné.

Slovo. Knižka víťazných textov literárnej súťaže
7. ročník 2021

Zostavovateľ: Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.

Redakčná a technická príprava: Mgr. Martina Karlíková

Dizajn: Mgr. Lenka Lakandová, Jaroslav Šleboda

Vydal Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.,

Hrachová 34, 821 05 Bratislava v roku 2021.

ISBN: 978 - 80 - 8120 - 940 - 6

www.orbispictus.sk

www.orbispictus.sk/slovo

www.facebook.com/literarnasutaz

1. stupeň ZŠ

1. miesto - Próza

Nikol Beňová : Darček

Keď vojdete do Eminej izby, prvé čo vám padne do oka je skoro dvadsať plagátov so psíkmi. A tiež dvanásť plyšových psíkov na hranie. Jedného svojho obľúbeného plyšového psíka má vždy na posteli. Spí s ním každú noc. Keď sa v noci bojí pritúli si ho k sebe a hneď jej je lepšie. Volá sa Beny. Je čierny a bruško má hnedé.

Jedného dňa išla Ema s ockom ráno na prechádzku, aby sa nadýchali čerstvého vzduchu. No nie je to krásna prechádzka? Spýtal sa ocko a usmial sa. Áno je skvelá! Odpovedala Ema. No po chvíli jej úsmev na tvári zmizol. A zrazu sa jej prechádzka vôbec nepáčila, pretože skoro všetky deti mali na vôdzke psíka! Ema sa skoro rozplakala, pretože všetky deti čo mali na vôdzke psíka vyzerali veľmi šťastne. Aj ona chcela mať psíka. Psík je Emine najobľúbenejšie zviera. Žiadneho psíka doma nemajú a asi ani nikdy mať nebudú. Pretože jej rodičia sú veľmi zaneprázdnení a nemali by naňho čas. Keď sa vrátili z prechádzky Emu niečo napadlo. V duchu dúfala, že to vyjde ale potom si pomyslela, že to čo práve ide urobiť sa jej asi nepodarí. Ale za pokus to stojí! Povedala si Ema v duchu a potom nahlas zakričala: mami, oci chcem psíka! Prosím! Psíka? Spýtal sa ocko a hneď potom sa vydesene pozrel na mamku. Áno, psíka. Zopakovala Ema ešte raz. Veď mám zajtra narodeniny. No a čo. Zapojila sa do debaty mamka. No... že... či by ste mi ho nekúpili ako darček na narodeniny. Prosím! Prosila Ema. Tak dobre. Ešte o tom s mamkou popremýšľame. Povedal ocko. Ale už je večer. Všetci by sme už mali ísť spať. Ema si išla umyť zuby. Keď si ich umyla, šla si ľahnúť do postele. Snažila sa zaspáť rýchlo, pretože čím skôr zaspí, tým skôr bude zajtrajšok. A Ema sa na zajtrajšok veľmi tešila, lebo to bude jej veľký deň. A tiež je zvedavá aký darček jej dajú mamka a ocko. Bolo by super, keby jej dali psíka. Ocko predsa povedal, že ešte o tom s mamkou porozmýšľajú. Takže by

sa z toho mohlo niečo vyvinúť.

A aj sa pomaly vyvíjalo... Mamka s ockom sa pred spaním rozprávali o tom, čo im povedala Ema. Tento rok bola Ema veľmi poslušná. Nemyslíš? Povedala mamka. Áno. Súhlasil ocko. Tento rok by si zaslúžila skvelý darček. No ... vlastne mám jeden nápad. Povedala mamka. Aký? Spýtal sa ocko. Mamka sa prisunula bližšie k ockovi a niečo mu pošepkala do ucha. Ocko sa na ňu prekvapene pozrel, no potom súhlasil.

Keď sa Ema zobudila bolo ešte skoro ráno. Dokonca ani rodičia ešte nevstali z postele. Ema rýchlo odkopla perinu. Konečne je 28. november, jej narodeninový deň!

Po raňajkách odišli rodičia na nákup. Určite mi išli vybrať darček, pomyslela si Ema. Keď sa mamka s ockom vrátili domov, ako prvá padla Eme do očí veľká škatuľa. Čo v nej je? Je tam psík? Je veľký alebo malý? Ako to, že nepočujem štekot?! Emine otázky nemali konca. Všetko sa dozvieš, keď to rozbalíš. Povedal ocko. A kedy ho môžem rozbaľiť? Môžem hneď teraz?

Až po obede. Povedala mamka. Ema si smutne vzdychla.

Keď mamka dovarila obed, sadli si všetci k stolu a jedli. Mamka čosi hovorila, no Ema ju nepočúvala. Celý čas sa pozerala na škatuľu s darčekom. Chcela ju už konečne otvoriť.

Keď všetci dojedli Ema sa nesmelo spýtala: Môžem už otvoriť svoj darček? Áno. Povedal ocko. Ema sa rozbehla k darčeku, otvorila ho a ..... bol tam psík.....ale na torte. Emin usmievavý a nedočkavý výraz na tvári sa zmenil na smútok a sklamanie.

Ale no tak. Čo je? Veď je to tvoja obľúbená – malinová! Povedala mamka.

Ema sa smutne pozrela na tortu a potom na rodičov. Áno, áno, ďakujem. Ste najlepší rodičia na svete. Povedala smutne. Dať niekomu na narodeniny tortu je akože skvelý darček! Zamrmlala si Ema naštvane popod nos. Sfučane si sadla za stôl a tvárila sa kyslejšie ako citrón. Rodičia sa na seba smutne pozreli.

Po chvíli zazvonil zvonček. Zlatko, mohla by si ísť otvoriť? Spýtala sa mamka. Jasné, jasné, zamrmlala si znudene Ema popod nos. Ema otvorila dvere a pred ňou stála pani suseda so svojím psíkom Lunou. Pani Nováková, len podťe ďalej. Zavolala mamka z chodby. Ema sa

nechápavo pozerala na rodičov. Luna hneď pribehla k Eme a začala ju olizovať. No, aké ste dobré kamarátky. Povedala pani Nováková. Vieš, Emka. Som sama a preto som si zobrala Lunu z útulku. No nohy mi už tak dobre neslúžia a nevládzem s ňou chodiť na prechádzky, ktoré ona tak miluje. Tvoja mamka mi povedala, že by si mi s tým možno rada pomohla. A samozrejme môžeš sa prísť s ňou aj pohrať, kedykoľvek budeš chcieť. Ja budem len rada, keď nás niekto príde pozrieť. Čo ty na to?

Eme sa rozžiarili oči a na tvári sa jej konečne objavil úsmev. Jasné, veľmi rada. Ďakujem!

Ocko k nej podišiel a podal jej malú darčkovú tašku. Keďže si prijala ponuku pani Novákovej, máme pre teba ešte jeden darček. Ema nakukla do tašky. Boli tam rôzne hračky pre psíkov. Ďakujem. Vy ste tí najlepší rodičia na svete! A toto sú tie najlepšie narodeniny!

Emka nemá žiadnu kamarátku, no teraz si ju už konečne našla. Lebo predsa pes je najlepší priateľ človeka.

1. miesto - Poézia

Marie Isabell Bánovcová : Veršíky z kvapky

Je to nádhera
obdivovať potoky, rieky, vodopády, jazerá
osvieži nám líčka
priehľadná, chladná vodička
rastlinkám vlahu poskytnie
farebný kvietok po daždi rozkvitne
aj zvieratká ju potrebujú
vtáčiky o nej piesne vyspevujú
myšlienka pre všetkých taká istá
k životu je voda veľmi dôležitá,
ale iba čistá, priehľadná, pramenistá.

2. miesto - Próza

Nina Dudášová : Covid a duch Vianoc

Už sú to dva roky, čo sa v krajine Dobrých ľudí usídlil Covid a Vianoce už nie sú také, ako boli kedysi. Viete vy vlastne, kto je Covid? Ak nie, tak ja vám to poviem. Covid je jeden zlý a zákerný vírus, ktorý veľmi rád ubližuje ľuďom.

Raz sa však Covid stretol s duchom Vianoc, lenže netušil, že duch Vianoc zlo ničí a rozdáva šťastie. Duch Vianoc má totiž jednu schopnosť, ktorá je veľmi výnimočná. On vidí, kto je samé zlo a kto je naopak dobrý. Keď sa duch Vianoc pozrel na Covid, hneď ho prekukol a videl až do jeho vnútra, ktoré bolo plné nešťastných tvárí ľudí. Duch Vianoc si povedal, že keď sa Covid bude niekomu vyhrážať, že ho nakazí, tak na neho vyšle kliatbu.

Netrvalo dlho a Covid sa stretol so svätou Barborou. Len sa na ňu posmešne pozrel a opýtal sa : „A ty si kto?“

„Ja som svätá Barbora“, odpovedalo so strachom dievča.

„No tak v tom prípade Ťa nakazím!!!“ zreval so smiechom Covid.

„Ale to nie!“ vykrikla svätá Barbora a utekala za duchom Vianoc. Len čo mu povedala o jej stretnutí s Covidom, tak sa duch Vianoc nahneval a povedal si: „A DOSTĚ!!! TÁTO KATASTROFA AKO Z HORORU, MUSÍ SKONČIŤ!!!“ Keď to dopovedal, celý rozzúrený vyriekol kliatbu, ktorá Covid zmenila na snehuliaka. A pri tom snehuliakovi bolo veľkým písmom napísané : POZOR!!! NEPRIBLIŽUJTE SA! SNEHULIAK JE ZAKLIATY COVID!!!

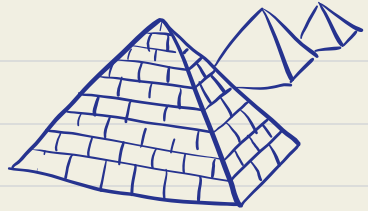
Odvtedy sa nikto neopovážil ísť do starého parku. A Covid tam doteraz stojí ako zakliaty snehuliak. Dokonca aj na jar, v lete a aj na jeseň, teda celý rok.

2. miesto - Poézia

Sofia Mária Danielovičová: Moje výmysly

Keby som mala krídla,
odletela by som do ďalekého Egypta.
Tam by som plachtila nad pyramídami
a šantila s oblakmi.
Potom by som sa vrátila domov
a letela cez konáre stromov.

To by bolo, keby jabloň bola celá hnedá!
Prečo hnedá?
Čokoládou by bola obsypaná...
Preto teda.
A keby bola bledá?
Bielou čokoládou by rozkvitla.
Fíhá!
Riadna veda.
Spávať mi nedá...
Dám si radšej kúsok čokolády.

3. miesto - Poézia

Nina Pokorná : Motýľ bez krídla

Bol raz jeden motýľ, ktorý mal len jedno krídlo. Ten motýľ nemohol lietať, ale veľmi o tom sníval. Každý deň sa pozeral na vtáky a závidel im. Celú noc a celý deň sa snažil vzlietnuť, ale stále mu to nešlo. Motýľ sa však stále nevzdával.
Postupne sa mu začali všetci vysmievať, a tak motýľ zosmutnel a začal sa vzdávať. Hovoril si: „Načo to budem zasa skúšať, keď to aj tak nikdy nevyjde?“

No raz v noci vonku niečo silne zasvietilo. Motýľ sa na to išiel pozrieť. Zasvietilo to na tú časť jeho tela, kde nemá krídlo. Zachvíľu to prestalo svietiť.

Keď sa ráno zobudil, mal veľmi čudný pocit. Ako keby mu niečo prekážalo v tej časti, kde nemá krídlo. Rýchlo sa tam pozrel a všimol si, že mu rastie malý kúsok krídla. Motýľ sa tak potešil: „Konečne budem môcť lietať! Ale musím počkať, kým mi to krídlo narastie.“
Krídlo mu rástlo a rástlo. Stále sa zväčšovalo. Motýľ bol šťastný:

„Budem môcť vzlietnuť ako vták a pozeráť sa zhora na svet!“

Motýľ sa ráno zobudil a mal na sebe obidve krídla. Išiel hneď von. Nadýchol sa a skúsil vzlietnuť. Hneď sa mu to aj podarilo a v tom okamihu videl krajinu z výšky. Bolo to také krásne! Lietal celý deň. Ostatné motýle sa stále na neho pozerali a nevedeli od neho odtrhnúť zrak. Motýľ sa medzi nimi pyšne predvádzal. Ale motýľ nechcel slávu. On chcel iba lietať.

Bol konečne šťastný. Mal obidve krídla. To druhé bolo zázračné. Niekedy sa plnia aj tie sny, ktoré sa zdajú byť nemožné.

The background is a solid red color with a pattern of white, five-pointed stars of varying sizes scattered across the surface. The stars are simple in design, with some having a slight shadow or outline.

2. stupeň ZŠ

1. miesto - Próza

Viktória Martincová: Ten, ktorý nikdy nepostavil mrakodrap

V škole som nikdy nebol obľúbený, no nebolo to ani mojím cieľom. Chcel som sa len niečo naučiť, skončiť s maturitou a vydať sa do sveta, kde nikto nevie o mojich zlyhaniach, o mojom trapase na vianočnom večierku v druhom ročníku, o tom, ako som na seba raz nedopatrením prevrátil tácku s obedom a celá školská jedáleň sa pohostila na mojej potupe. Chcel som jednoducho zmiznúť do mesta, kde by moje meno nevyvolalo u ľudí ani náznak spomienok. A vlastne mi to ani neprišlo prehnané.....

Vyrastal som ako chlapec bez súrodencov, s jedným otcom a jednou matkou, ktorý sa v tomto zložení cítil byť celkom oddelený od sveta. Práve fakt, že som bol jedináčik, som doteraz vnímal ako nevýhodu, nemal som sa totiž na koho obrátiť, a tiež ani moje zúfalé pokusy o obranu pri nekončiacich sa školských konfliktoch, s frázou „starší brat, ktorého nikto nepozná, ale ak ho zavolám, príde a zachráni ma“ nebola vôbec taká vierohodná, ako som si myslel. Dnes však viem, že byť jedináčikom, a že som ním práve ja, je fajn.

Už od svojich začiatkov v spoločnosti som vedel, že to nie je moje miesto, ľuďom som nerozumel. Nebol som schopný viesť nekonečne únavné rozhovory o úlohách z francúzštiny, ani o tom, ktorý komiks je môj najobľúbenejší. Nič z toho ma nezaujímalo. Ak ste si v tejto chvíli predstavili, že nasledujúca veta objasní, že som len úbohý, avšak excelentne nadaný a inteligentný chlapec, ktorý nenašiel pochopenie v ľuďoch a utiekal sa ku knihám, som rád, že vás môžem prevkapiť. Nebol som.

Často som počúval od mojich rovesníkov, aké ťažké v skutočnosti je, vybrať si povolanie, školu alebo čo i len voliteľný predmet. Nechápal som to, ja som totiž nikdy nepremýšľal o svojej budúcnosti, nemal som žiadne sny, možno iba na ten, v ktorom opúšťam rodné mesto a cestujem nevedno kam. V škole som sa jednoducho snažil plniť dochádzku, robiť si úlohy a na testoch nebyť najhorším žiakom triedy.

Snažil je kľúčové slovo.

Nemal som žiadne voľnočasové aktivity, žiadny výtvarný krúžok ani spolok mladých fyzikov. Jediné, čo dodnes vo svojom živote považujem za stále, je môj denník, teda denníky. Staré zošity s roztrhanými obálkami, vytrhanými stranami, ktoré som vláčil na každé miesto, kde som sa ocital. Písal som do nich všetko, o čom som sa sám so sebou denne diskutoval, o tom, ako som sa zmieroval so skutočnosťou, že ma považujú za čudáka, alebo o tom, ako mi to nevadí. A tak, ako som dlhé roky premýšľal, po maturite som si na posteľ položil tašku, zbalil do nej pár kusov oblečenia, denník a pero, a potom, čo som rozbil sklenený pohár plný úspor práve pre tento deň, som odišiel z domu. Nikto v tom čase nebol doma, takže som si mohol odložiť repliky pre dramatický odchod plný emócií, ktoré by aj tak neboli skutočnými, na inokedy.

Aj keď v nevedomí, hneď som zamieril na stanicu a kúpil si lístok na najbližší, ale zároveň najďalej smerujúci vlak, pričom mi polhodinové čakanie naň ubehlo veľmi rýchlo, ba celkom nepozorovane, a možno je to len spomienkové skreslenie. Prvé dni som len vystupoval a nastupoval do vlakov, aby som si bol dostatočne istý, že ma moja minulosť nedostihne, a vtedy mi to napadlo. Uvedomil som si, že som unavený z nepríjemných interakcií, rozhovorov, v ktorých neviem voliť slová alebo pohľadov, ktoré ma spaľujú. Rozhodol som sa pre život na samote. Pretože práve to bolo jedinou výhodou, ktorou som disponoval, mohol som ujsť, a zároveň si to takmer nikto nevšimol, takže sa to ani nepovažovalo za útek. Teda som pretrhol naraz všetky väzby, ale nikto o tom nevedel.

A preto, tak ako každé moje popoludnie, sedím na verande, v lese zapotrošeného domčeka, ktorý svojou veľkosťou pripomína môj svet. Malý, nepraktický a zle umiestnený. Uvažujem nad tým, prečo som nikdy neokúsil, aké to je byť úspešným. Prečo som sa, ako väčšina ľudstva, dychtivo neuháňal za úspechom, peniazmi, majetkom, dokonca ani za uznaním. Prečo som nikdy netúžil byť vodcom niečoho veľkého, alebo prečo som sa nestal vodcom ani samému sebe, vo svojom nepraktickom, zle situovanom svete. Nie, môj odchod nebol hrdinským činom, ktorým by som dokázal, že som sa stal sám sebou, že som silná osobnosť, a že sa chystám vytvoriť si nový, vlastný svet.

Bol som v tomto pláne len vedľajšia, aj keď jediná, stále nesúvisiaca postava deja, ktorý sa uberala svojím tempom. Pocit priepastnej vzdialenosti so svetom vo mne neutíchal, dokonca silnel a po čase prehlušoval všetko ostatné.

Premýšľal som, prečo medzi moje priority nepatrí snaha realizovať sa, a či to tak býva vždy. Nad tým, čo by som mal urobiť, a prečo som to už neurobil. O tom, čo by spôsobilo to, čo by som mal urobiť, ale neurobil, alebo prečo si myslím, že som neurobil to, čo by som urobiť mal.

Myšlienky sa splietali a ja som mal v hlave každým dňom väčšie kľbko nití, ktoré už nebolo možné rozmotáť.

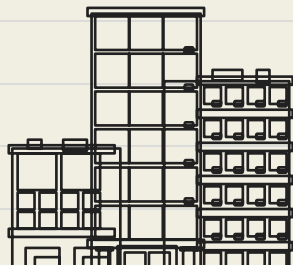
Prečo nie som jedným zo synov, o ktorých sa hovorí len tak na ulici v rozhovore dvoch matiek, ktoré sa náhodou stretli pred obchodom? A chcel by som ním vôbec byť? Prečo nie som ten, ktorý by bol pre druhých inšpiráciou alebo ten, o ktorom si druhí hovoria, že sa od neho majú čo učiť...? Prečo som nikdy nevyhral žiadnu súťaž a prečo nevlastním poličku a už vôbec nie trofeje, ktoré by na nej zbierali lichôtky a prach? Prečo som nikdy nepostavil mrakodrap a nebol tým uznávaným človekom, po ktorom vo svete ostane nezabudnuteľná škvrna? A chcem vôbec zastávať aspoň jednu z týchto rolí? Je tu vôbec niečo, čo po mne ostane?

Nakoniec áno... Všetko čo ostane po mojej existencii je, okrem zápisu môjho mena v mestskom archíve, moja zbierka denníkov, ktorú však nikto nenájde, rovnako, ako nikto nenájde mňa. No nie som si istý, či skutočne chcem, aby boli jedinou vecou, ktorá po mne ostane... staré zväzky nepochopených slov obyčajného chlapca...

A vlastne, prečo musíme byť všetci architektmi mrakodrapov?

Prečo musíme byť tými, o ktorých sa hovorí, ktorých možno vídať v televízore alebo tými, ktorí dávajú rozhovory do známych časopisov?

Prečo máme stále pocit, že ak za život nepostavíme pyramídu, nenapíšeme knihu, nenahráme album, alebo neprídeme s objavom, ktorý roztriešti dejiny vedy, nie sme funkčnou súčasťou sveta? Kto to povedal? Myslím, že sme to my, teda vlastne, nikto iný to byť nemohol.

Bežíme za predstavami a pravidlami, ktoré sme sami vymysleli, a zároveň kritizujeme systém, ktorý stojí na našich hlavách. Svet je čudné miesto...

2. miesto - Próza

Nad'a Ďurišová : Zberateľka tajomstiev

„Teraz ty, Lexa!“ zasmialo sa jedno dievča, ktorej meno som si už nepamätala. Nebolo dôležité. To dievča bolo nudné. Nebolo na nej nič, čím by ma mohla prekvapiť. Nemala žiadne tajomstvá.

Všetky tváre sa otočili ku mne. „Teraz ty Lexa!“ zopakovalo dievča, akoby som bola hluchá. „Povedz nám nejaký svoj zaujímavý zážitok. Alebo kto sa ti páči!“ zasmial sa iný. Usmiala som sa. „Na to rovno zabudni.“ prehodila som. „Poviem vám jednu legendu, ktorú som počula kedysi dávno.“

„Nudaaaa...“ zaškriekal jeden chlapec, ale keď som sa na neho pozrela chladným pohľadom, zmlkol. A začala som rozprávať.

„Existovalo isté dievča. Nebolo vysoké ani nízke, nebolo tučné ani chudé. Vlasy nemalo blond, ani čierne, ale šedé ako búrkový mrak. Bolo nenápadné a zanikalo v okolí ako sivá myš zakrádajúca sa tmými uličkami osvetlenými tmou. Nemalo rodinu. Nemalo priateľov. Malo len svoje tajomstvá a tajomstvá iných... Bola profesionálnou zberateľkou tajomstiev.

Nikto nevie kedy a prečo sa to stalo. Isté však je, že do školy sv. Antona pribudlo jedno dievča. Volalo sa Oxana, ale jej meno bolo jej tajomstvo. A ona sa so svojimi tajomstvami nerada delila...

Keď prišla do školy sv. Antona, takmer nikto nezaregistroval tiché, nenápadné dievča, ktoré sa po chodbách školy presušalo ako duch mladej študentky pochovanej zaživa. Oxane to neprekážalo. Skôr či neskôr si ju všimol každý.

Oxana bola zvláštna bytosť. Postupne si vytvárala vzťah k niektorému žiakovi alebo učiteľovi. Dobre ich pozorovala a učila sa o nich čo najviac. Získavala si dôveru ľudí a oni sa jej zdôverovali so svojimi problémami. Vyplakali sa jej na pleci a odhalili svoje najtajnejšie

tajomstvá. A ona ich do seba vsiakla ako životodarnú vec. Tajomstvá boli pre ňu kyslík, ktorý dýchala i voda, ktorú pila. Keď sa Oxana nasýtila tajomstvami, z človeka zostala iba prázdna schránka. A tú už Oxana nepotrebovala. Odhodila ju a už sa ňou viac nezaoberala. Oxana bažiacia po tajomstvách si jedného dňa vybrala nový terč a zároveň posledný a najťažší zo školy, Mareka. Marek bol hviezda školy a bol obklopený mnohými päťoliziacmi. Oxana ho dlho pozorovala, ale nevedela sa dostať cez bariéru ritolezov nahromadených okolo neho ako fľašky okolo alkoholika.

Rozhodla sa mu zanechať odkaz v skrinke. Bol krátky a Oxana s ním bola spokojná.

Ahoj Marek!

Dnes na matike si teda zabodoval. Myslím si, že si naozaj múdry a pekný chalan.

Čo keby sme sa dnes spolu stretli v parku? Budem ťa čakať.

S pozdravom Nancy

Oxaniným pozorovacím schopnostiam samozrejme neušlo, že Marek je do Nancy zamilovaný až po uši. A teraz jej Nancyno meno poslúži ako návnada na Mareka.

V ten večer sa Oxana pobrala do parku a zbadala Mareka skleslo sediaceho na lavičke.

Usmiala sa. Jej plán ako vždy vychádzal úplne úžasne. Prešla okolo neho, zastavila sa a prekvapene sa na neho pozrela.

„Marek! Nečakala so, že ťa tu stretnem. Čo ty tu tak sám?“ zvolala a prisadla si k nemu na lavičku. Marek len pokrútil hlavou a ďalej zanovito hľadel do zeme. „No taaak, Marek, vidím, že ťa niečo trápi. Čo sa stalo?“ Marek vzdychol a zamrmal: „Mal som sa tu stretnúť s Nancy. Povedala, že ma tu bude čakať. Ale vykašlala sa na mňa. Sedím tu už dve hodiny.“

Oxana zaklipkala očami a vzdychla: „Ó, to je naozaj strašné.“ Hneď na to sa zamračila a dodala: „Je to obyčajná zmachlená mrcha. Nezaslúži si ťa.“ Marek jej venoval jeden z jeho pokrivených úsmevov a ona mu

úsmev opätovala.

Stali sa z nich „dobrí“ kamaráti. S Marekom si vytvárali žartíky na účet nič netušiacej Nancy a trávili spolu všetok voľný čas.

„Zahrajme si pravdu alebo úlohu!“ navrhla Oxana jedného slnečného dňa, keď sedela s Marekom na deke v parku. „Okej.“ Pokrčil Marek plecami. „Pravda alebo úloha?“ spýtala sa Oxana dychtivo. „Hmmm... tak teda pravda.“ Oxana sa tvárila, že premýšľa a potom povedala: „Povedz mi tvoje najväčšie tajomstvo.“ Oxana bola veľmi nedočkavá, div jej sliny z úst netiekli.

„Fuuu...“ Zastonal Marek. Chvíľu rozmýšľal a povedal: „Kebyže je moje najväčšie tajomstvo to, že mám rád palacinky, uveríš mi?“ Oxana pokrútila hlavou a zasmiala sa, pričom mala chuť ho zaškrtiť. „Hm...“ zahmkal Jacob znova. „Tak potom... moje najväčšie tajomstvo je, že sa mi páčiš.“

Oxane sa zakrútil pred očami celý svet a mala pocit, že Jacobovu tvár plnú očakávania o chvíľu celú ovracia.

„Musíš mať aj iné tajomstvo. Povez mi to.“ Povedala priškrteným hlasom. Marek zavrtil hlavou a usmial sa na ňu. „Nie, páčiš sa mi. A to je moje najväčšie a jediné tajomstvo.“

Oxana skríkla a vytrhla si chumáč sivých vlasov. Marek na ňu vyvalil oči a nervózne si žmolil prsty. „Oxy, čo sa deje?“ pýtal sa vystrašene. Oxanina jediná práca na svete bola zbierať tajomstvá. Prísť, získať si obeť, dostať sa k jej tajomstvám a odísť. A tajomstvo sa nesmelo týkať jej. Zberateľ tajomstiev nikdy nemôže byť súčasťou tajomstiev. To bol najvyšší zákon. Zlyhala.

Oxanin svet sa rozpadal na kryštálový prášok rozbitých túžob a zlieval sa do obrovskej kaluže. Kaluže konca. „Oxana!“ kričal Marek, no Oxana počula už iba jemný šepot, ktorý sa ozýval. „Oxana, Oxana, Oxana...“ Marek si ju privinul a vystrašene na ňu hľadel. Oxana si uvedomila, že má v očiach divnú tekutinu. Tak teda toto sú slzy, pomyslela si, keď jej striebriстая slza stekala po bledom líci. Pozrela sa na Mareka, ktorému sa v tvári miešala bolesť so strachom. Tak teda toto je láska? To, po čom každá duša túži? To bez čoho život nedáva zmysel? Toto je láska? Bolesť? Smútok? Utrpenie?

Oxana sa pozrela na oblohu. Okolo seba mala stále ovinuté Markove

hebké ruky. Kde sa ich pokožka dotýkala, tam to iskrilo a tie iskry jej naplňali srdce zvláštnym pocitom. Uvedomila si, že vzťah k Marekovi nehrala. Bol skutočný. Tak isto ako to, že opúšťala svet.

„Láska bolí,“ povedala Oxana, „Ale zároveň je taká príjemná...“ Zašepkala a prvýkrát sa skutočne usmiala. A s úsmevom na perách sa pobrala preč. Kam? Na druhý svet? Nikto nevie, kam išla ďalej. Marekovi sa vyparila v rukách ako dym. A nikto ju už nikdy nevidel.“ Zmlkla som. Všetci na mňa hľadeli s otvorenými ústami. „To je ale pekná historka,“ usmialo sa jedno dievča. „Ešteže to bolo len vymyslené,“ zachvela sa druhá.

„Ktovie...“ Zašepkala som a zahľadela som sa do hviezdnej oblohy. „Možno práve ja som Oxana, ktorá sa vrátila a naďalej zbiera tajomstvá.“ Zamrmlala som potichu, no nikto ma už nepočul. Usmiala som sa. „Ach, Marek...“ Vzdychna som a zapozerala som sa do ohňa.

3. miesto - Próza

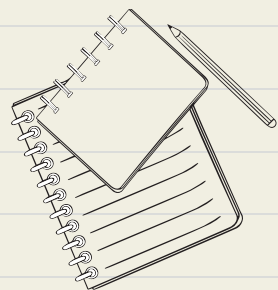
Sára Společníková : Nočné myšlienok blúdenie

Zápis z denníka – deň nepodstatný

Prečo by sme mali podľahnúť umieraniu skôr ako umrieme ?

Desivému procesu, ktorého sa bojíme viac ako prostej smrti ? Duše, ktoré podľahnú klamu umierania – duševného umierania, nachádzajú východisko jedine v smrti. Majú pocit, že umieranie bezprostredne patrí k deju života. Slepou uveria tejto nevedomosti. Smrť nie je záchranou od umierania. Smrť je jeho dôsledkom.

Neviem kedy sa môj život skončí, a kedy priateľkou mojou bude smrť. Avšak bezpochyby viem kedy sa začal... A ten okamih, bol najdôležitejším okamihom môjho pozemského bytia. Zrodenie ďalšej, životom opojenej duše. Nekonečný zázrak nazvaný životom. Život je písaný daždivými dňami, a prebdenými nocami. Je namaľovaný rukou umelca. Je skrytý v temnotách tajomstiev, a odhalený očami duše. Život je hraný skladateľmi. Básnici, so životom sa kedysi

dávno pohrávali. Vkladali doň poéziu. Život je hudbou zázraku. Život je jedinečnými východmi slnka obmieňaný. Je chránený mesačným svitom. Život je nekonečná extáza a nepredvídateľný vzlet... Život je predohra nebies. Život je horlivým vesmírom, bývajúcim v mojej duši. Zrodenie života, prirovnávam k výstrelu do ticha. Je to vrchol kde obmieňa sa úspech s neúspechom.

Od kedy žijem, za každou piesňou nachádzam príbehy. Od kedy žijem, tanec zdá sa mi ozvenou vetra. Od kedy žijem, poéziou všetko navôkol nazývam. Aké len šťastie ma stretáva každé ráno, keď sa zobudím. Nie som pochabá, keď len na pominuteľný život pomýšľam? Keď žijem v daný okamih, a budúcnosť mi nie je dôležitou? Ako je mi ale dobre... keď po zotmení, jasné hviezdy organizujú sa na nebi. Tie omamné vyhasnuté hviezdy, čo sú bránou do minulosti. Sú dôkazom toho, že čo pominie, ešte nie je zabudnuté. Aké je len kúzelné, keď na jeseň sú farbami západu slnka listy obdarené. Keď kvapky dažďa zanechávajú odkazy na mojich rukách. Keď zlatisté lúče ranného slnka dopadajú na moje oči ospalé. Keď snehové vločky šteklika moje červené líca. Keď voda živá zladená s tlkotom môjho srdca žblnká. Ako len vďačím Pánovi za každý nádych úsmevom sprevádzaný.

TENTO môj život, dáva mi istotu že umriem, zatiaľ čo smrť mi dá istotu, že som žila. Dva nerozlučné okamihy. Prúd myšlienok zdá sa, doznieva...

Hádam neexistuje nič krajšie, ani záhadnejšie ako sú tri bodky za vetou. Táto jednoduchá interpunkcia, otvára nespočetne veľa možností a ciest v našej ľudskej mysli. Nech sú napísané hockým, sú pozvánkou do našej vlastnej mysle. Akoby nám dávali možnosť dokončiť príbeh. Bodky za vetou nie sú písané len zo zúfalosti, bezradnosti a vyčerpania slov pre dokončenie vety. Sú jediným možným prípadom, ktorý nenútené ponúka našej duši, dokončiť príbeh začatý niekým iným... Autori troch bodiek, prenechávajú voľnosť a vzlet myšlienkam čítajúcich. Tri bodky, nám nezabraňujú vetu dokončiť...tri bodky nám núkajú čas ju pochopiť.

Vďaka trom bodkám, teda svedomito prenechávam čitateľovi slobodné dokončenie mojich úvah...

Mimoriadna cena

Marianna Janáčiková : Malé vianočné tajomstvo

V jednej dedinke menom Memenzia, ktorá bola menšia ako snehová vločka , bývalo dievčatko menom Karla. Karla mala 10 rokov. Blížilo sa k Vianociam , času pokoja a radosti. Každé dieťa sa nevedelo dočkať toho dňa. Ale Karla bola v tomto období smutná, ako ešte nikdy predtým. Boli prvé Vianoce bez jej najlepšej kamarátky Petry. Petra sa na začiatku tohto roka presťahovala do mesta Lelinda. Išli tam kvôli práci jej otca . Petra žila vo veľmi chudobnej rodine, takže keď prišla ponuka na pracovné miesto, hneď si začali baliť kufre. Odvtedy sa nevideli, ale miesto toho si každé dva dni píšu listy. Píšu tam svoje zážitky, veci, ktoré ich trápia, alebo sa len tak rozprávajú. 10. decembra napadlo tak veľa snehu, že bolo jasné, že vydrží až do Vianoc. Toto si priała Karla každý rok, ale nikdy sa jej to nespĺnilo, zrazu keď sa jej malý sen splnil nebola šťastná. Ráno, keď vstala a pribehla k oknu uvidela sneh, ale len si pomyslela: „Na čo mi je sneh, keď sa sním nemôžem hrať s Petrou?“ Mama Karly bola nešťastná, keď uvidela, že jej to nezlepšilo náladu. Veľmi vnímala, ako Karle je stále smutne od času, čo sa Petra odsťahovala. V ten deň, večer Karlu napadlo, že čo keby šla za Petrou do Lelinda, aj keď to mesto je veľmi ďaleko. Hneď začala písať nový list pre Petru a začali spoločne plánovať dobrodružstvo. O 5 dni bol dokončený plán na najlepších pár dní v roku. Karla sa začala baliť, ale rozhodla sa, že nepovie rodičom, že

ide za Petrou pretože by jej to nedovolili. Nastal deň D , Karlu čakalo ešte vymyslieť, čo povie rodičom. Mala ruksak na sebe a už bola prichystaná vyraziť na vlak. Stála pred rodičmi a im hovorí: „ Idem za starými rodičmi.“ Rodičia sa čudovali, čo sa tak zrazu rozhodla. Chceli sa jej ohľadom toho spýtať veľa vecí, ale Karla sa ponáhľala na vlak až tak veľmi, že im stihla povedať iba to, že príde 22.decembra. Karla sedela vo vlaku a o pár minút mal vlak prísť do Lelindu. Keď sa jej pred očami otvorili vlakové dvere, obľialo ju potom. Petra sedela na stanici a už sa nevedel dočkať keď ju uvidí. A nastal ten moment, keď sa stretli ich oči, nemohli uveriť, že sa konečne vidia. Vtedy boli po pár mesiacoch konečne obe veľmi šťastné. A mohlo začať dobrodružstvo. Petra ako prvá chcela ukázať Karle byt v ktorom žije. Karla sa veľmi tešila preto, lebo ešte nikdy nebola v bytovke. Keď mala nastúpiť do výťahu nebolo jej všetko jedno, našťastie ju Petra utešila, že sa nemá čoho báť. Otvorili sa bytové dvere a zrazu sa na ne vyvalila neodolateľná vôňa jedla. Možno nemala Petra a jej rodina úchvatný byt, ale variť vedeli tak ako nikto. Najedli sa a vyrazili sa pozrieť do mesta. Išli sa pozrieť na Petrino obľúbené miesto. Stáli pri potôčiku a Karla sa čudovala, prečo sú tam, ale potom jej došlo, že je to jej obľúbené miesto v meste. Prekvapilo ju to, myslela si že to bude cukráreň, alebo niečo viac veľkolepé, čo nemali v dedine. Karla sa spýtala: „Prečo sa ti to tu tak páči? No vieš, pripomína mi to Memenziu tým pokojom ktorý tu je.“odpovedala Petra. Ďalšia zastávka bol miestny hrad, ale museli sa tam najprv dopraviť. Kúpili si lístky na vlak, ktorý skoro nestihli. Počas cesty Petra vykladala Karle, aký je ten hrad ohromujúci. Že keď vojdeš už len do dvornej záhrady, hneď sa cítiš ako v rozprávke a hneď sa stáva s teba princezná. Vyšli z vlaku a Petra sa cítila ešte ako nikdy predtým. „Čo sa stalo?“ spýtala sa Karla.“ No vieš ja to tu vôbec nespoznávam, museli sme nastúpiť do zlého vlaku“. Panika zasiahla už aj Karlu. Nemali mobil a mali len 50centov. „Čo budeme robiť? Však ani nevieme kde sme“. A zrazu zahliadla Petra tabuľu s názvom „Vítajte v meste Mrakava“. No, neviem čo budeme robiť, ale aspoň viem, že sme v meste Mrakava. Opýtali sa milej pani na stanici, či nevie kedy ide ďalší vlak do Memenzie. Povedala, že až zajtra ráno o 8:30. Až teraz si uvedomili do akej kaše sa dostali. Museli vymyslieť, kde budú spať a kde zoženú viac peňazí na cestovné lístky

a jedlo. Išli do mesta a tam si sadli na lavičku a zrazu Karlu napadlo: „Čo keby sme si zarobili peniaze tak, že budeme spievať na ulici však obidve máme 1 z hudobnej?“ Petra súhlasila, lebo ju nenapadlo nič lepšie. Karla dala svoju zimnú čiapku na zem a začali spievať. Spievali vianočné koledy, ale nikto po hodine ku nim ani neprišiel. Chceli to vzdať, ale nevzdali to a o 15minút sa začali okolo nich zhromažďovať ľudia. Až to došlo k tomu, že celá ulica okolo nich stála a spievali spolu koledy. Mnoho ľudí im ďakovalo, že dlho si takto dobre nezaspievali. Zarobili 30eur, čo im s prehľadom stačilo a mohli sa ísť dokonca vyspať do motela. Ležali na posteli a zhodnotili, že sa s tohto katastrofálneho dňa sa vykľul zážitok do konca života. Ráno sa zobudili a šli spokojne na vlak. Keď prišli domov ku Petre jej mama žiarila od radosti, včera večer, keď neprišli domov sa veľmi bála a ani nespala. S kruhmi pod očami a s úsmevom sa spýtala, či si dajú nejaké jedlo. Povedali jej, čo sa stalo a ešte pár dni Karla a Petra si užívali pokojné dni spolu. Keď stála Karla vo dverách vlaku ktorý išiel do Memenzie mala slzy na krajíčku, ale verila, že sa čoskoro opäť stretnú. Cestou domov si uvedomila, že to bol najlepší darček na Vianoce aký mohla dostať. Prišla domov spokojná, ale dúfajúca, že sa jej rodičia nič nedozvedeli. Toto malé vianočné tajomstvo sa jej rodičia nikdy nedozvedeli, ale pre ňu sa stal každoročnou tradíciou. Každý rok ona a Petra spievali vianočné koledy v ten istý deň, na tom istom mieste a stou istou radosťou.

Mimoriadna cena

Maxim Karaščák : Ako sa so mnou
príroda porátala

Doma bola zase nuda. Vianočné prázdniny trvali už dlho a vonku poriadne mrzlo. Rozmýšľal som, čo budem robiť. „Miesto na bunker!“ napadlo mi. O bunkri som uvažoval už dlhšie. V okolí bolo veľa detí, ktoré taký tajný bunker mali. Jasné, že som ho chcel aj ja. Dobrý bunker však potrebuje dobré miesto. Nesmie byť príliš ďaleko, ale ani

príliš na očiach. Dnes také miesto nájdem!

Zavolať som kamošovi, či mi chce pomôcť. Nebol so si istý, pretože on už bunker má, ale nakoniec súhlasil. Do vrečka som schoval nožik. Ak sa mi podarí nájsť perfektné miesto, nechám tam svoj tajný symbol. Vyrazili sme. Prvá cesta viedla do krovia, pretože tam bunker naozaj nikto neuvidí. Predierali sme sa ním skoro pol hodiny a... NIČ! Žiadne poriadne miesto sme nenašli a ešte sme k tomu vyzerali ako dvaja zabudnutí snehuliaci. Bol som strašne nahnevaný. Tak ako už dávno nie.

Vedľa krovia bola lúka a uprostred nej pekná breza. V hneve mi napadol zákerný plán. Do brezy urobím nožikom poriadne zárezy. Potom zavolám mladšieho brata a poviem mu, že strom poškríbal medveď. Aďo sa medveďa bojí. Raz mu oco povedal, že ak nebude poslúchať, príde a odnesie ho do hory. Odvtedy sme pred ním nemohli spomenúť ani rozprávku o Mackovi Uškovi. A hoci už je prvák, medveď mu určite stále nedá spať.

Rozbehol som sa k breze a začal rezať. Kdesi za kľúčnou kosťou mi napadlo, že stromu to škodí, ale bolo mi všetko jedno. Ak mám nafigu deň ja, nech ho má aj niekto iný. Kúsky kôry lietali hore-dole, nevedel som sa zastaviť. Odrazu Tobiáš zjačal.

„Šibe Ti?“ zručol som naňho.

„Pozri! Pozeraj! Tam!“ vrieskal Tobiáš ďalej. Tón jeho hlasu ma prinútil otočiť sa.

„Dočerta!“

Oproti nám sa rútil diviak. Normálny živý trojrozmerný diviak!

„Je po nás,“ blysko mi hlavou, ale to ma už nohy niesli dole kopcom.

„Kľučkuj,“ fučal Tobiáš za mnou, „inak nás dostane!“

Poslúchol som a zmenil smer. Tobiášov otec je poľovník, možno mu prezradil nejaké finty. Asi

sme zviera naozaj zmatli, pretože sa nám ho podarilo striasť.

V prvom dome pod lesom býva moja babka. Zvalili sme sa na lavičku na dvore a hlasno dychčali. O chvíľu sa babka zjavila vo dverách.

Ruky mala od cesta. Ani neviem, či som ju niekedy videl inak. „Babka,

neuveríš, čo sa stalo!“ Hneď som jej musel všetko vyrozprávať. Keď som skončil, povedala len toľko, že tu ešte nikdy v živote nevidela diviaka. Tak teda neviem, čo je horšie. Nikdy žiadneho nevidieť alebo vidieť jedného obrovského, ktorý uteká smerom k tebe.

Na druhý deň som vzal brata na sánkovačku. Chcel som mu ukázať brezu. Len čo sme sa priblížili, začal som ho strašiť: „Aďo, pozeraj! To sú škrabance od medveďa, určite je nablízku. Podľa mňa nás pozoruje z krovia!“

Aďo na mňa pozrel totálne pohrdavo. „Ha, ha, fakt si myslíš, že ti uverím? Nemám päť rokov!“ Podišiel k breze a začal skúmať zárezy. „Ten strom nepoškriabal medveď, ale nejakí somári, čo sa nevedia správať. Pozri, ako ho zničili! Taká krásna breza. Príroda to určite nenechá len tak! Poráta sa s nimi, uvidíš!“

Došlo mi, že brat je oveľa múdrejší, ako som si myslel. Je oveľa múdrejší ako ja. Príroda sa so mnou už porátala. Poslala na mňa diviaka.

1. miesto - Poézia

Natália Točková: Ticho zabudlo meno

len v diaľke počuť husle
plačú noty
nikdy nevidené
plné tajomstiev
struny snívajú o tanci
vlásky zapletené
do súzvuku
nedajú sa rozdeliť

biely papier
sneh pred našim domom
kúsok svetla v mojej izbe po daždi

slnko
roztopilo samotu
na malé krehké pierko
šťastie

2. miesto - Poézia

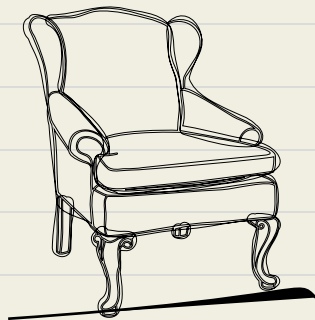
Kludia Šprochová: Cez spomienky sa učíme robiť
vlastné kroky

na dušičky

hlas sa láme o chryzantémy
načúvame im tichom
stále sú pre nás svetlom
za farby skrývame smútok
ale i radosť
cez plamienky sviečok
rozochvievame spomienky

starkino kreslo

obsadil ho prach
z vypálenej diery kričia drôty
škrvrna od rozliatej kávy
sa na mňa usmieva
jej rukami prišitá látka
sa už ani nepodobá na záplatu
napriek tomu ho mám rada
pri spomienke na jej oči
sa moje oči menia na oceán

lavička

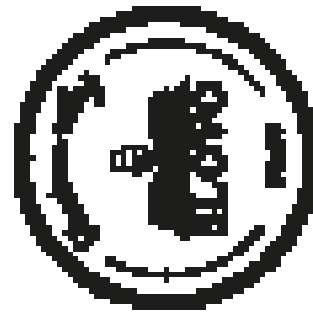
snažím si k nej vydláždiť
cestu
úsmevmi a dobrými skutkami
obsadiť aspoň maličkú časť
jej dreveného srdca
deň čo deň natieram ryhy
krásnymi slovami
splynuli s mojimi jazvami
vždy má pre mňa
skrehnutú od zimy
miesto
tvrdé drevo sa mení
na nehu

som ryba

nenechám sa unášať prúdom
ovplyvňovať ľuďmi
keď zaváham
sila vody ma stiahne
so sebou

plávam

každým záberom som bližšie
k prameňu

SLAVO

**A ČO MŇOJ
ČAROVÝ PRÚTÍK?**

A. ČAROVÝ PRÚTÍK MŇOJ ČAROVÝ PRÚTÍK

STOVNO 2022

PLAŠTILNOSTI

U ovom priručniku opisane su sve vrste i vrste plastilina i kako ih koristiti u nastavi i u životu.

U ovom priručniku opisane su sve vrste i vrste plastilina i kako ih koristiti u nastavi i u životu.

U ovom priručniku opisane su sve vrste i vrste plastilina i kako ih koristiti u nastavi i u životu.

U ovom priručniku opisane su sve vrste i vrste plastilina i kako ih koristiti u nastavi i u životu.

2. miesto - Poézia

Emá Jeleňová: Zimné prázdniny s babkou alebo záznam pre budúcnosť

ráno

pozorujeme oblohu

mení sa z minúty na minútu

sedíme na moste

hádzeme kačkám chlieb

najprv sa boja

tancujú

snažia sa udržať na ľade

opatrne sa približujú

hltajú chlieb

očami žobru ďalší a ďalší

prihadzujeme

odchádzame

so snehom vo vreckách

poobede

ihličie

v ňom zamiešané konáre šišky

pierko ďatľa

v snehu nechávame hnedé stopy

pripomíname lesu jeho pôvodnú farbu

pri stromoch robíme hniezda

posteľe pre srnky

z machu a šípok

domov si odnášame

blato skryté pod nechtami

štipľavý závan zimy

i (ne)poznatie
že srnky nespia v posteli

večer

priložíme do kozuba
do čaju si hádzeme jabĺčka
namáčame si v ňom medovníky
zabalené do deky
vnímame len seba
pes vylizuje tanier
to je môj (druhý) domov
tieto stopy sú (ne)viditeľné

3. miesto - Poézia

Lenka Melcherová: stopy

zanechal si ich za sebou v blate
hneď vedľa mojich
sledujem ich z okna
sústredím sa
dnes prší pomalšie
alebo sa mi len zastavil svet
z blata sa pomaly stáva kaluž
známky po tebe odchádzajú
ako oxid uhličitý pri dýchaní

aj keď zmizneš
stále mi budeš prúdiť žilami

3. miesto - Poézia

Barbora Capeková: Láska je večná

Dnes som si sama sadla do trávy
a počúvam štebotavé vtáky.
Mlčky sledujem vietor na oblohe,
ako sme to kedysi robili spoločne.

Láska je večná
ako priehľadná voda.
Aj keď ťa nemôžem vidieť
a nemôžem sa ťa dotknúť,
viem, že tu so mnou
SI.

Teraz iba šepkám stromom v lesoch.
Aby som v sebe našla radosť, kráčam rosou,
ktorá sa smútkom ešte nestala mojím – úplne vyschnutým.

Svoj hlas sa snažím poslúchnuť.

Láska je večná
ako priehľadná voda.
Keď ju naberieš do dlaní a ona ti pretečie prstami –
presne ako
TY.

Aj keď ťa nemôžem vidieť
a nemôžem sa ťa dotknúť,
viem, že tu so mnou
SI.

Štředné
školy

Absolútny víťaz 1. miesto - Próza

Andrea Zubatá: Za rúškom tajomstva

Dnes som nemal náladu zostávať doma. Mal som plný dom a aj zuby žien, kuliem, hrebeňov, lakov na nechty, šminiek či menštruálnych pomôcok. Potreboval som trochu zmenu v podobe chlapčenskej spoločnosti a typických chlapčenských aktivít, ktoré mi vedel Sebastián ponúknuť. Teda som si to tak aspoň myslel.

To, že sa čoskoro s Bastiánom budem musieť tak či tak rozlúčiť som vedel už v prvý deň, ktorý sme sa stretli, a tak som sa jeho spoločnosť chystal využiť čo najviac. Hneď ráno som mu náhle napísal správu, v ktorej som mu dal jasne najavo, že ma bude musieť v niečom kryť.

„Čo sa stalo?“ boli jeho prvé slová hneď ako ma zbadal.

„Nič,“ odpovedal som. „Chcel som u teba dnes len prespať, no mama by mi to aj tak nedovolila, preto som potom u frajerky, dobre?“

Po tomto mojom slabom výstupe sa len zasmial a prikývol.

Namierili sme si to k nemu domov. K domu, pri ktorom som sa takmer raz zrámoval a pri ktorom mi Sebo následne ošetroval rany. A pri ktorom sa vlastne začalo aj naše priateľstvo.

Keď sme vstúpili do domu, on ako hostiteľ ma usadil na jeho posteľ so slovami, že nám ide spraviť čaj.

„Tak, už som celý tvoj.“ Povedal, akonáhle sa vrátil a nohou zľahka drgol do dverí, aby ich za sebou zavrel.

„Čo ideme robiť?“ spýtal som sa po pár chvíľach mlčania, kedy sme vedľa seba iba v tichosti sedeli. Sebastián tuho chvíľu premýšľal, no potom sa potmehúdsy usmial, ba priam vyškeril, a bez slov zašiel do miestnosti vedľa jeho vlastnej izby, ktorú mi predtým predstavil ako jeho kúpeľňu. Nechal som ho tak, zaujímalo ma, čo opäť vymyslel, no zároveň som túžil po prekvapení. Už-už som po ňom šiel vykriknúť, keď sa dlhšiu dobu neozýval, no v tom sa zjavil vo dverách s jasným úsmevom a červeňou v tvári.

„Keď už teda vieš, že dievčatá nie sú zrovna moja parketa a aj napriek tomu si neutiekol, dovoľ mi ukázať ti ďalšiu moju zvláštnosť, ktorou ťa snáď neodradím.“ Hneď som si všimol, ako niečo drží v rukách, on

však tú vec v podobe malej taštičky rozopol a hneď mi ukázal, čo v nej skrýva rovno aj za sprievodu jeho slov.

„Keď som bol o niečo mladší ako ty, mal som to ako záľubu. Vlastne to už pretrvávalo od môjho detstva, najprv som to skúšal na mame, potom na sebe a nakoniec na pár ľuďoch, odvtedy to však leží v mojej skrini bez dotknutia, a keďže nemáme čo robiť, tak to chcem vyskúšať tentokrát na tebe.“ Povedal a popri tom mi ukazoval štetce rôznych veľkostí a tvarov, následne rôzne malé škatuľky, o ktorých som vďaka mame a sestrám vedel, že sú rúže.

Tak chlapčenské aktivity sa nekonajú, aj keď otázne týmto pádom je, čo vlastne pojem chlapčenské znamená.

Nebudem klamať, v tej chvíli som zostal sedieť ako vodou obarený, nevediac, čo robiť. Keď som si to sám všetko v hlave sformuloval, musel som sa nad tým len zasmiať, pretože to naozaj aj vtipné bolo, keďže som k nemu prišiel najmä ako za odreagovaním a zmenou a on mi dal, aj keď nevedomky, takúto podpásovku. Netrvalo však dlho a na svojej tvári som pocítil trochu hutný krém, ktorým Sebo pokryl celú svoju tvár.

Následne nejaký prášok, rôzne štetce, a potom som to prestal vnímať už úplne, bažiac po tom príjemnom pociťe.

„Vieš čo, len aby si si nemyslel, že to robím len tak.. Sestru som dokonca maľoval na jej stužkovú.

A to som mal len trinásť.“ Začal pyšne. „Ak vás dvoch raz zoznámim nehovor jej to, ale zručná príliš nie je. Raz si dokonca špirálou takmer vypichla oko a to myslím smrteľne vážne.“

Povedal s chichotom.

„Tým pádom som už teraz veľmi zvedavý na výsledok, Bastian.“

*

Netrvalo dlho a Sebo sa už chýlil vo svojom diele ku koncu.

„Ktorý rúž chceš?“ Spýtal sa a ukázal na, podľa mňa, štyri rovnaké rúže vedľa seba. Tváril som sa, že v sebe práve prehrávam vnútorný boj, ktorú ružovú mám zvoliť, až som nakoniec ukázal na zlatú strednú cestu.

„Dobrý výber, ten by som zvolil aj ja.“ Vtipne radostne zatlieskal rukami. Vytiahol rúž, naklonil sa, nahodil sústredený výraz, a začal maľovať. Jemne najskôr obkreslil úzke hrany mojich pier, keď sa ma to zjavne dostatočne páčilo, vybral rúž a jemne ním pootočil. Pozrel na mňa s otázkou v očiach a ja som na znak, že súhlasím, prikývol.

„O pol hodinu príde mama, chceš zostať na večeru? Bude robiť tie cestoviny, ktoré máš tak rád.“ Riekol, keď medzi nami pretrvávalo ticho. Ponúkal som plecami a kývol hlavou, narušil tak jeho pevnú ruku a on vyšiel.

„Dopekla. Ukáž, daj.“ Následne pravou rukou schytil moju tvár pod bradou, tampónikom odličil jeho nepodarok a znovu začal maľovať. Neviem úprimne čo mu trvalo tak dlho. Ja na jeho mieste by som prešiel po perách raz-dva. Rob ako myslíš, pomyslel som si, asi tomu len nerozumiem.

Po chvíli však prestal, čo úplne prebudilo upokojeného, zrelaxovaného a najmä úplne mimo reality mňa. Lenivo som pootvoril jedno oko, chcel som skontrolovať situáciu, no Sebo ma prekvapil. Pozeral na mňa s jemným úsmevom na perách, nežne ma hladkajúc na sánke a pomaly sa začínajúc prikláňať.

Bol som ako v tranze, alebo skôr ako pomätený, pretože som sa práve nechával hodiť do záhuby zvanej Sebastiánov bozk. Ja som mu na znak, že môže, jemne prikývol opakujúc jeho pohyby. Keď sa naše pery iba zľahka stretli v nežnom dotyku, obaja sme jemne vydýchli do úst tomu druhému, toto krotké tempo však nevydržalo ani jednému z nás a obaja sme sa k tomu druhému prudko priklonili, tento raz do našich pohybov zúfalo zapájajúc aj naše ruky. Nechcel som v tej chvíli myslieť na nič, ani na ten hlas mojej mamy, ktorý mi hovoril, že to nie je správne, chcel som sa len utopiť v Sebastiánových pomalých pohyboch a bozkoch, vediac, že v tej chvíli sa z malého tajomstva a klamaní mojej mamy, toto celé premieňa na neuveriteľnú vec aj pre mňa samotného. A najmä som nechcel ani len pomyslieť na to, ako Bastián svojim nerozvážnym konaním urýchlil proces nášho lúčenia sa. Ale musel som v tom momente uznať, že najväčšou iróniou úteku od ženského sveta bola jeho taštička.

Zrazu sme však započuli kliknutie vypínačom.

Obaja sme sa od seba odklonili, aj keď možno nechcene, ale predsa.

Vo dverách stála Sebova mama, dobrá priateľka tej mojej. Zjavne sa z nákupov stihla vrátiť skôr, keď som si všimol čas na hodinách visiacych nad dverami.

„To.. to čo tu teraz.. chlapci?“ Povedala s údesom a rozšírenými očami. Ani nevedela, ako má stáť a reagovať. Pravú ruku mala najskôr na kľučke, potom na boku a následne opäť na dverách. Bastián sa nás však ani len nesnažil skryť alebo nejak vysvetľovať či obhajovať, keďže zjavne ani nebolo čo. Len zľahka chytil moju dlaň a stiahol ma za jeho chrbát, keď zbadal vo dverách stáť aj jeho otca.

2. miesto - Próza

Ili Ivančová: Parketa, čo vŕzgala

Stála som v prázdnej izbe. Steny boli holé a mdlé, moje obrazy a plagáty dávno zvesené, zabalené a naložené do auta. Huňatý koberec, taktiež chýbal. Biela kovová posteľ, nasvetlo natretá skriňa, pletený košík s červenou dekou, porcelánová lampa, drevené hojdacie kreslo. Všetko bolo na ceste do nového domova. Potichu som si povzdychla a izba mi odpovedala ešte tichším výdychom. Rozhliadla som sa po prázdnych stenách a do nezábudkových očí sa mi tlačili slzy. Nahnevane som potriasla hlavou.

Podišla som k oknu s výhľadom na ulicu a pozrela von. Pred činziakom, v ktorom som strávila svoj celý doterajší život, sa hrali deti. Všetky mali oblečené farebné overaly, na nohách čierne zateplené čižmy a hlavy im chránili štrikované čiapky. Ľahké snehové vločky poletovali vzduchom a deti pobehovali s hlavami v záklone a otvorenými ústami, pretože sa ich snažili prehlnúť.

„Chytila som jednu!“ zvyšklo drobné ryšavé dievčatko menom Lucka, šesťročná dcéra našich susedov.

„Čože?! Ako sa ti to podarilo?“ zaúpel tmavovlasý chlapec, ktorého meno som nepoznala.

Boli tam ďalšie dve deti- dvojičky Lenka a Klára, ktoré začali Lucke tlieškať. Chlapec na ne vyplazil jazyk, no vzápätí pokračoval v chytaní vločiek. Bol to veľmi pokojný výjav, ktorý ma opäť dojal skoro až

k slzám. Znovu som sa vyhrešila za sentimentálnosť a radšej som odstúpila od okna.

„Haló! Už čoskoro odchádzame!“ zakričal nízko položený hlas z obývačky.

Rozhodla som sa, že bude lepšie odísť čím skôr. Zastavilo ma zaškripanie. Pobavena som sa pozrela na podlahu. Stála som na parkete, ktorá ako jediná vyzerala. Vždy keď som po večeroch chodievala do kúpeľne, musela som si dávať pozor. Stále prebudila rodičov. Och, ako strašne ma otravovala. Teraz som na ňu pozerala s láskou. Parkety v mojej izbe boli z tmavého orechového dreva. Mne osobne sa odtieň nikdy nepáčil, a preto som podlahu stále zakrývala kobercom. Až teraz som zbadala, že pri tejto parkete je drobná škára. Zaujímalo by ma, či...

Zohla som sa, opatrne som strčila prst do škáry a vybrala kus parkety. So záujmom som nadvihla obočie. Položila som kus na zem a podišla k dverám. Opretý o ne ležal môj hnedý ruksak, na ktorom boli pripnuté rôzne odznaky. Jeden so symbolom mieru, druhý s nápisom Don't let the sun go down on me, tretí s portrétom Madonny. Rýchlo som ho odzipsovala, vybrala pero a notes- z neho som vytrhla jednu stránku-klakla si na zem a rozmýšľala. Čo také by som mohla napísať? Chvíľu som sa takto nehybne krčila.

„Je čas ísť!“

Preľakla som sa a chytro naškrabala prvú vec, čo mi zišla na um. Papier som preložila na trikrát, vložila som ho na miesto chýbajúcej parkety a ňou som ho nakoniec zakryla. Oprášila som si okrové menčestráky a chystala sa vyjsť von. Predtým som naposledy pozrela na moju starú izbu. Prežila som v nej šesťnásť rokov. Nostalgicky som sa usmiala a pocítila niečo vlhké na mojom bledom líci. Potichu som za sebou zavrela dvere a odišla z bytu, do ktorého som už nikdy nevkročila.

„Neverím, toto je posledná škatuľa!“ zajasala Saša a odhrnula platinové vlasy zo spoteného čela.

„Kriste, už nikdy sa nechcem sťahovať,“ unavene zamrmlala Nela, „môžeme vybaľovať až zajtra? Ja už nemôžem.“

„Jasne, v pohode,“ odpovedala vďačne druhá dievčina.

Z vrecka Nela vytiahla mobil, klikla na uložené číslo a vyčerpane

objednala pizzu. Medzitým si Saša išla obzrieť svoju novú izbu. S Nelou sa poznali už veľa a vždy snívajú o tom, že si kúpia spoločný byt počas štúdia na univerzite. Tak sa aj stalo. Inzerát na byt našli pred pár týždňami a obe sa doň zamilovali. Náter na stenách bol síce nový, no dvere, okná, zárubne a podlahy boli pôvodné a ony to nemienili meniť. Saša prišla pred svoju izbu a nakukla dnu. Bol to nádherný priestor. Vysoké stropy, staré podlahy, výhľad rovno na ulicu. Podišla k oknu a vykukla. Bol teplý letný podvečer, slnko príjemne hrialo. Pred bytovkou si nejaké deti hádzali loptu. Slnečné lúče dopadali na ich rozžiarené tváre a Saša sa nad touto scénou na pár minút pozastavila.

„Je tu pizza!“ počula zakričať svoju spolubývajúcu. Zasmiala sa a chystala sa na odchod z izby, keď v tom počula tiché cink.

„Dočerta,“ zahromžila popod nos.

Strieborná náušnica v tvare tulipánu jej vypadla z ucha. Márne sa pozerala všade naokolo, nikde ju nevidela.

„Tak toto snáď nie,“ mrmlala si.

Fajn, nájdem ju potom, pomyslela si, no presne vtom stúpila na vrzgajúcu parketu. Izbou sa rozlial otravný zvuk, pri ktorom Saša skrivila nos. A počkať... žeby? Sklonila sa, pretože si všimla malú dieru v podlahe. Prstom nadvihla parketu a vďačne vydýchla, keď si všimla ligotavý predmet. Našla ešte niečo.

Ahoj,

toto je môj posledný deň v byte. Sťahujeme sa do väčšieho. Je mi to veľmi ľúto. Nevieť, čo tu mám napísať. Už ma volajú. Chcela som len povedať, že som tu žila. Nech si hocikto, dúfam, že sa o moju izbu aj celý byt dobre postaráš. Budem Ti za to veľmi vďačná.

S láskou,

Anna

PS: Pozor na parketu, vrzga.

Saša vytreštila oči. Nemo sa dívala na odkaz v ruke, všetky slová ju opustili.

„Preboha, Saša, čo tak dlho robíš?“ došla za ňou Nela, no keď si ju všimla, zarazila sa.

„Si ok?“

Saša jej bez slova podala papier. Orievkovohnedými očami prebehla po texte. Všimla si rukopis, to divne zatočené f a j, bodku bez výplne nad i.

„To bolo pod tou parketou?“ ukázala na zem.

Saša prikývla.

„To je dosť cool. Smiem to pripnúť na nástenku do obývačky?“

„Áno... áno, to by bolo naozaj fajn.“

3. miesto: - Próza

Nina Vašková : Horúčka

Ortuť šliapala hore a neprestávala. Lahla som si na posteľ. Snažila som sa zatvoriť viečka, ale myseľ pohybovala očami po prázdnej izbe. Z mihalníc vytvorila vojakov. Biele steny boli v silno modrom svetle chladné. Jednoduché ticho. Neznášam nové ticho, robí strašný rámus, Musím ho reklamovať alebo vymeniť. Keď sa k tomu dostanem, skončím s abstraktnými opismi a náčrtmi nezmyslov.

S bosými nohami som sa dotkla studenej podlahy. Po zdvihnutí nohy na nej ostali otlaky stôp. Nemohla som sa dočkať koberca. Ale žiadny nemám. Zo šuplíka som vybrala sviečku a zapálila ju. Steny zmenili náladu. Položila som ju do stredu stola a opäť si ľahla.

Mihalnice som donútila zmieriť sa.

Kone s vozom bez jazdca už doniesli hviezdy a pristáli na zem. Za stenou začala Irma trieskať s miskami. Desať hodín. Suseda má vyše sedemdesiat rokov.

Kvôli chorobám strašne blúzni.

Nieкто zaklopal na dvere. Irma opäť nemohla v lekárnike nájsť potrebný liek. V duchu som sa pripravovala na návštevu jej bytu. Najprv som musela prejsť cez ružové záhony na chodbe.

Strácala som sa v trňoch, no vyšla som bez rán.

Opatrne odchýlila dvere. Z bytu sa vyvalil odporný zápach. Musela som sa rýchlo prepchať cez malú medzeru dverí, ktoré Irma držala, aby jej mačka neutiekla von. Nevedela som, že má mačku. Chcela mi ju ukázať. Ležala na zemi. Zdvihla ju a vtesnala do mojich rúk. Držala som zdroj zápachu. Nehýbala sa, bola studená, ťažká a chytala modrastú farbu. Má v dome mŕtvu mačku. Nasledovali sťažnosti, že nechce jesť.

„Mám na mačky alergiu!“,zhodila som ju na zem.

Otvorila som poličku, ktorú Irma nazývala lekárničkou. V pozadí mi Irma vravela o plavbe loďou v búrke. Presviedčala ma, že počula spev sirén. Podala som jej krabičku. Z vďaky mi dala päť balíkov obvazov. Doma ma čakalo pokazené ticho. Nedalo sa vypnúť ani zapnutím rádia a telky. Ten pocit,zhasnutie zápalky.

Do plastového pohára som nasypala sadru a zmiešala ju s vodou. Do hustej melanže som namočila obvazy a začala tvarovať. Lebka jelenčata bez parohov s tvarovanou hlavou do ovalu, tenký dlhý krk s prstencami okolo a trup s výraznými rebrami. Zľakla som sa. Zamkla som ho do skrine a otočila kľúčom. Našťastie nemá končatiny. Neschopný čudák. Obliekla som sa.

Nesvietilo slnko, no aj tak som si zobrala slnečné okuliare. Chodba, ktorá má väčšinou päť dverí, sa zmenila na nekončiacu uličku.

Vzhľadom na jej dĺžku som ju prešla celkom rýchlo. Nastúpila som do výtahu. Na panely so šiestimi tlačidlami pribudol stresujúci počet v nerytmickom rozpoložení. Stačila som náhodné tlačidlo napravo dole. Suterén. Musela som vyjsť o poschodie vyššie. Na ihrisku, na kovovej preliezačke, visel povedomý koberec. Spoza neho vyšla Irma s prúteným klepáčom v ruke. Irma si nikdy nenesí kľúče. Vchodové dvere som nechala otvorené.

„Zatvor tie dvere, zatvor ich!“

V rohu potravín sedeli ľudia za stolom a hrali karty. Z poličky som zdvihla cestoviny. Rozsypali sa mi na zem. Ľudia za stolom sa začali smiať.

Otočila som kľúč. Tlkot srdca, hlasné dýchanie. Vošla som dnu. Dvere ostali otvorené. Zvuk bol hlasnejší a hlasnejší. Začínala som cítiť, ako sa trasie byt. Po každom údere. Pomaly som pristupovala k drevenej

skriňi v strede izby. Skriňa sa nehýbala. Niekoľko v nej kričal a kopal akoby nemal nohy a ústa. Cez moje uši preletel pískavý zvuk. Spôsobil nevydržateľnú bolesť hlavy. Čupla som si a držala ruky na ušiach. Oheň. Vojna.

Keď som vstala a pozrela von oknom, na kovovej preliezačke visel povedomý koberec. Spozna neho vyšla Irma s prúteným klepáčom v ruke. Vchodové dvere boli otvorené. Otvorila som okno.

„Nebojíte sa, že Vám utečie mačka?“

„Ja žiadnu mačku nemám.“

Mimoriadna cena - Próza

Hana Vorobelová: Nepadám

Rozhodla som sa, že povyhadzujem všetky svoje topánky. Ešte neviem prečo. Ale bude to z okna. Tak ako to kedysi sľubovala mama. S kocúrom. Chlpy zo schodov nezmizli.

Najlepšie sa mi chodí po mokrej záhrade. Naboso. V zime to vyskúšam v pančuchách. Vysvetľovanie bude jednoduché. Aj príprava. Pohľadom zotriem sneh, vysuším bahno, vystriem stebľa. Nikto mi nebude vyčítať, že sa neobliekam teplo. (Neobúvam.) Chodidlá skryjem za snehovú bariéru. Vyhĺbim do nej diery, ľahnem si a počkám, kým stopy zapadnú prachom.

Možno preto, že by som sa rada vzniesla. Ako Edi v mojich predstavách. Zatočila chvostom, ostala prichytená o konár. Ako igelitka, z ktorej niečo pred chvíľou vysypali (Špinavé tenisky.) Šuchotala by som spolu s listím.

Včera som na chodníku videla lesklú mokasínu. Jednu. Neponáhľala sa. Jej majiteľ sa odhodlal. Napoly. Premýšľala som, ako sa tam dostala. Okná boli ďaleko. Silná ruka alebo znudený cestujúci. Vyhodiť niečo z okna idúceho auta ma vždy lákalo. Predstavím si to s ošúchanými sandálmi, vyskúšam so žuvačkou.

Alebo preto, že nechcem zanechať stopy. Špinavé, mokré, s pokrčenou trávou, tichými listami. Farebné by som otlačila kdekoľvek. Zatiaľ sa mi to nedarí. Bojím sa, že vyschnú a vyblednú. Ani mláky zvyčajne nie sú farebné. Ani izby sa nemaľujú každý deň.

Vyhodila som topánky, chodidlá natrela vodovkami. Nabudúce možno akryl. Brat má farebnými rukami zaplnenú celú izbu. Mal to ľahšie. Len tri páry rukavíc. Farby na parketách olizuje Edi. Točí sa mu hlava. Pohladkám ho. Namočím handru, nohy opláchnem v umývadle. Kúpila som si štetce. Nechcem sa nudiť a iné nápady nemám. Prejdem sa po strope. Ako pierko. Keby malo nohy. Pri schádzaní sa mi zatočí hlava. Mama počká, kým sa napijem. Namiesto pohladkania ma poučuje. Vraj to tak ľahko nezmyjem. Konečne. Vrátila som sa po topánky. Len tie zimné. Obujem si ich, keď napadne sneh. Aby som nemusela vyťahovať lopatu. Aby sa mama nehnevala. Nezabudnem najprv skočiť do vedra. S farbou a voľnosťou.

1. miesto - Poézia

Mária Barnovská: Dedo nebol záhradník

pochovám ťa
koreňmi nadol
zasypem ťa

hlina pod nechtami mi nikdy neprekážala
ani trocha potu nad hornou perou

postup je jednoduchý
v každom riadku nechám medzery
veľké ako jedna moja stopa
možno nájdeš cestu späť

dedo hovoril
že čím viac sa oblečieš
tým väčšia zima príde
neviem či mal pravdu

1. miesto - Poézia

Sára Tarnóciová: cyklus básní Frekvencie

štyri steny môjho tela
a medzi nimi vápencové útvary
kryštalické zlúčeniny
vkladám si do hrude šachové figúrky
analyzujem svoje pudy
kláštory kotrmelce odreniny
v bruchu mi prežíva líška
zelená a mladá
rozlišujem medzi freskami na mojej tvári
spávam oblečená v pyžame
nech ani podposteľné monštrum nevidí čo som
v štyroch stenách môjho tela
a z poézie sa stane žena
ozajstná a ozajstne živá
bozkávam ju prehltam
z tej ženy sa zrodí plavovlasé dievča
s menom Lada
v bielej sukni ospevuje
ťa mňa svoje sestry
žlté listy popadané v mojom náručí
je jeseň a mám takmer príliš dlhé vlasy
a z poézie sa stáva žena
voda tečie studená
ona radšej dýcha
„umrime aspoň na chvíľu“
nekonečno má tri mená
vrabce na jej brečtanovom venci
a z poézie sa stala žena

kruh v štvorci
plamienky okolo postele
vzduch ľahký a jednoduchý
vzkriesenie
momentum transcencie času
v autobuse o 7:31
-a-
tvrdé špinavé dočasné prístavisko
ľudia čo sa s každou minútou množia
nervozita a únava a cudzosť
-b-
ty
v ľahkých bielych oblohách
v neúprosnej blízkosti
v korunách stromov
(milovaný zaživa)
-x-
kričím v mdlobe štyroch kolies
som vo fosfore
a predsa mám tašku na kolenách
~elektrina~
zatvor oči
a cíť ma
magnety polia frekvencie zdralúzie
(chrbtica)
som zápalka v štyroch stenách
a čakám na impulz
a cíť ma
v opare nad mojím mestom
v cestách čo vedú nikam
vidíš ma(?)

kl'ukatím obežné dráhy
synovia veľkej revolúcie
v podpätkoch šla by do obchodu
pre pár pomarančov
kryštalizujem
a cíť ma

-14-
evokuje mi to náznak
the big bang
dozrieva to v mojom tele
kvasí v harmónii cyklického fungovania hormónov
zrak nestačí
cíť ma

a dieťa objavuje svoj hlas aby našlo cestu do lesa
a my prežívame renesanciu
ulička domov
nebo a zem sú synonymá
chcem písať
ale nikdy nebudem vedieť dať do slov presne to čo cítim
nadpozemské oblúky a krehké dúhy
spím pod možnosťou dokonalosti
'bože, odpusť, hudba hraj, ale toto je môj raj!'
lebo ja môžem kričať a môžem liezť a môžem milovať a umrieť a
narodiť sa
uctievam Zem lebo mi dala večný dych
si prítomný okamih
si nahý sen
si zrod
*

som živá v kontakte s vesmírom

pijem nočné hodiny
jednota duší nedusí
otvára telo
more ma nadnáša na hranicu reality a reálnosti
rodia sa vo mne veľké slová
príliš veľké na malé chodníčky
objavujem svoj jazyk.

predstavujem si
a potom kotúče hliny medzi prstami
cez mlieko svieti slnko
hallelujah oxiduje v špáre
predstavujem si
slnko je blízko líže mi bradavky
tráva tráva tráva tráva
piskot je lahodný deštrukcia je ružová
rozptyľujem sa
predstavujem si
trvám (na svojom pochode)
SLOBODA
zvuk je krátky chvíle sa kľukatia
sme neslušní nevhodní či
husle erotika sexualita klavír
som bohyňa a a a
pulzujem a hovorím čo by som nemala
trúchlim dievčatko
-j!a-
-som-
rieka stále tečie

sme celí sme celí sme celí
tlieskame pukom ďateliny

kráľovstvo raj zem zem
si v mne lebo ja som v tebe a sme nadnaša bytosť
hadia koža v treťom šuflíku
roztápame sa v päť
vo mne je víla s menom divožienka
trenie molekulárnych častíc
sme my
tvorba proces mesiac rast
jedna os a my v nej spíme
. .
všetko v.

2. miesto - Poézia

Tamara Holubová : Včelí kráľ

Včelnice sú jeho kráľovstvom.
Panuje nad úľmi.
S včelou kráľovnou
má spojeneckú dohodu.
Má rešpekt a vie, čo robiť,
veď má predsa v rukách zodpovednosť
nad vzácnymi tvormi.
V sklenených nádobách
zlatistý poklad stráži.
V orchestri včelieho bzukotu
našiel svoj raj,
svoj pokoj,
svoje kráľovstvo,
včelár.
včelí kráľ.

2. miesto - Poézia

Alexandra Grivalská: Ona

Mama.

Kam si odišla?

Bez rozlúčky a posledného slova.

Sedím za stolom a nedeľný obed už nie je to, čo býval.

Tiché steny ma utláčajú viac do seba,

končekmi prstov prechádzam po obrazoch,

ktoré si zanechala,

sú však neviditeľné ako všetky spomienky.

Vidím ťa za klavírom v našej obývačke,

každý tón hráš jemne a presne,

každú jednu notu umocňuješ do dychu stvorenstva.

Vidím ťa v záhrade, ako sa skláňaš nad zemou našich otcov

a celá utrápená hľadáš to,

čo si nikdy nemala.

Náš klavír zíva prázdnotou

a už viac nepozná dotyk tvojich rúk

tak ako ty už viac nepoznáš dotyk svojho mena.

Fotky plné smiechu a zachytenia momentu radosti

sú prázdne bez teba.

Farby stien splývajú s krutosťou a nespravodlivosťou sveta.

Povedz, mama, prečo?

Prečo si tak náhle odišla?

Prečo si ma tu nechala?

Ty si sa pohla preč, ďalej, inam..

a ja som ostala stáť,

stáť a iba stáť.

Dookola som nútená sa pozeráť na nápis:

NEVSTUPOVAŤ!

Pravdupovediac nemám ďaleko od bytia sklenenej vázy.

Vytvarovala si ma v ňu.

No tak, dotkni sa ma

tak jemne a ľahko ako to vieš,

iba prehovor pár slov

a nie som.

Rozbijem sa a roztrieštim v tvoje slzy.

Bolí ťa to vôbec?

Pozerať sa na slnečnice v daždi,

sledovať ma cez citové pamäte,

byť na vernisáži menom ja.

Hľadím do zrkadla.

Kto vôbec som?

Zmenila si ma v svoj ideál,

ideál teba a tvojho detstva,

ideál, ktorý sa má vyhnúť tvojej minulosti.

Strhávam zo seba všetko,

niť po niti,

kúsok po kúsku.

Utekáš pomedzi vlny mora,

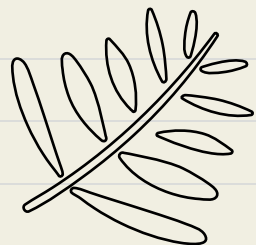
pieseň dún ti spieva a odprevádza ťa do diaľky.

Zmiznutím tvojej osoby som sa našla.

Toto som ja.

Len ja,

sama za samú seba.

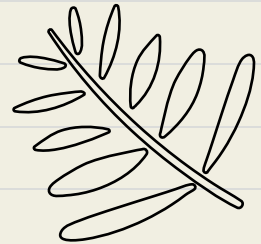
3. miesto - Poézia

Ema Burzová: Postrácané stopy leta

Ako keď naľavo od vášho plota
si z nezmyslov odlievam
vlastné myšlienky

Ako keď priháram kávu
stratená
Z dôvodu strachu
skoro vypočítam štvorec
ktorý by nestačilo orezať
Je neskoré leto
Čas si ma krája
Zo záhrad sú už len plátky
spomienkových stromov

Leto
vzácne leto
posledné leto
leto
to leto...

Skúša si nás deliť dvomi
Každý z nás sa ukázal
odčítaný

Relevantné

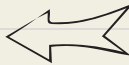
Obsah

Nikol Beňová Darček	4
Marie Isabell Bánovcová Veršiky z kvapky	6
Nina Dudášová Covid a duch Vianoc	7
Sofia Mária Danielovičová Moje výmysly	8
Nina Pokorná Motýľ bez krídla	8
Viktória Martincová Ten, ktorý nikdy nepostavil mrakodrap	11
Nad'a Ďurišová Zberateľka tajomstiev	14
Sára Společníková Nočné myšlienok blúdenie	17
Marianna Janáčiková Malé vianočné tajomstvo	21
Maxim Karaščák Ako sa so mnou príroda porátala	21
Natália Točeková Ticho zabudlo meno	23
Kludia Šprochová Cez spomienky sa učíme robiť vlastné kroky	24
Ema Jeleňová zimné prázdniny s babkou alebo záznam pre budúcnosť	25
Lenka Melcherová stopy	29
Barbora Capeková Láska je večná	29
Andrea Zubatá Za rúskom tajomstva	32
Ili Ivančová Parketa, čo vŕzgala	35
Nina Vašková Horúčka	38
Hana Vorobelová Nepadám	40
Mária Barnovská Dedo nebol záhradník	41
Sára Tarnóciová cyklus básní Frekvencie	42
Tamara Holubová Včelí kráľ	46
Alexandra Grivalská Ona	47
Ema Burzová Postrácané stopy leta	48

Sledujte nás na našich stránkach

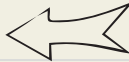
Webová stránka:

slovo.orbispictus.sk

Facebook:

www.facebook.com/literarnasutaz/

Youtube:

Literárna súťaž SLOVO

